

УДК 81'25:811.162.1(07)

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/97-3-37>

Наталія СОВТИС,

orcid.org/0000-0001-6025-545X

доктор філологічних наук, професор,
завідувач кафедри української мови та славістики
Рівненського державного гуманітарного університету
(Рівне, Україна) NataliaSowtys@gmail.com

Наталія АДАХ,

orcid.org/0000-0002-4146-4990

кандидат філологічних наук,
доцент кафедри української мови та славістики
Рівненського державного гуманітарного університету
(Рівне, Україна) arsenivna@gmail.com

Наталія ВОЛОС,

orcid.org/0000-0002-3433-1292

кандидат філологічних наук,
доцент кафедри української мови та славістики
Рівненського державного гуманітарного університету
(Рівне, Україна) shcherbachuk.natalia@gmail.com

БЛИЗЬКІСТЬ МОВ ЯК ДЖЕРЕЛО ПЕРЕКЛАДАЦЬКИХ ПОМИЛОК: ПРОБЛЕМИ ВИКЛАДАННЯ ПОЛЬСЬКОЇ МОВИ УКРАЇНЦЯМ

У статті здійснено комплексний аналіз проблеми міжмовної інтерференції в українсько-польському перекладі, зумовленої генетичною близькістю обох мов. Актуальність дослідження визначається активізацією українсько-польських освітніх і культурних контактів, що зумовлює зростання потреби в підготовці висококваліфікованих перекладачів і філологів. Метою дослідження є аналіз міжмовної інтерференції на лексико-фразеологічному рівні в межах українсько-польської мовної пари та обґрунтування контрастивного підходу як інструменту вдосконалення перекладацької майстерності.

У дослідженні проаналізовано основні типи міжмовних розбіжностей, зокрема лексичну омонімію, паронімію, енантіосемію, а також явища часткової семантичної асиметрії, що створюють ілюзію тотожності мовних одиниць. Особливу увагу приділено класифікаціям міжмовних омонімів та їх ролі у виникненні інтерференційних помилок. З'ясовано, що найбільшу складність для перекладачів становлять часткові омоніми, значення яких перетинаються лише фрагментарно, що спричиняє хибний перенос значень із рідної мови.

Окреслено специфіку перекладу фразеологічних одиниць, які відображають національно-культурні особливості мовних спільнот і потребують застосування адаптаційних або калькувальних стратегій. Проаналізовано проблему відтворення безеквівалентної лексики, зокрема реалій, термінів освітньої та адміністративної систем, що потребують поєднання транскрипції, описового перекладу та функційної заміни.

Доведено, що ефективно формування перекладацької компетентності можливе за умови системного застосування контрастивного аналізу, який сприяє формуванню навичок критичного зіставлення мовних явищ та «лінгвістичної» щільності майбутніх перекладачів. Перспективи подальших досліджень убачаються в розробленні практичних методик навчання перекладу, спрямованих на запобігання типовим інтерференційним помилкам.

Ключові слова: польська мова, українська мова, українсько-польський переклад, міжмовна інтерференція, міжмовна омонімія, контрастивна лінгвістика, перекладацька компетентність, стратегії перекладу.

Natalia SOVTYS,
orcid.org/0000-0001-6025-545X
Doctor of Philology, Professor,
Head of the Department of Ukrainian Language and Slavic Studies
Rivne State University of Humanities
(Rivne, Ukraine) NataliaSowtys@gmail.com

Natalia ADAKH,
orcid.org/0000-0002-4146-4990
Candidate of Philological Sciences,
Associate Professor at the Department of Ukrainian Language and Slavic Studies
Rivne State University of Humanities
(Rivne, Ukraine) arsenivna@gmail.com

Natalia VOLOS,
orcid.org/0000-0002-3433-1292
Candidate of Philological Sciences,
Associate Professor at the Department of Ukrainian Language and Slavic Studies
Rivne State University of Humanities
(Rivne, Ukraine) shcherbachuk.natalia@gmail.com

PROXIMITY OF LANGUAGES AS A SOURCE OF TRANSLATION ERRORS: PROBLEMS OF TEACHING POLISH TO UKRAINIANS

This article provides a comprehensive analysis of the problem of cross-linguistic interference in Ukrainian-Polish translation, which stems from the genetic proximity of the two languages. The relevance of this study is determined by the intensification of Ukrainian-Polish educational and cultural contacts, which has led to a growing need for highly qualified translators and philologists. The aim of the study is to analyze cross-linguistic interference at the lexical and phraseological levels within the Ukrainian-Polish language pair and to justify the contrastive approach as a tool for improving translation skills.

This study analyzes the main types of cross-linguistic discrepancies, specifically lexical homonymy, paronymy, and enantiosem, as well as instances of partial semantic asymmetry that create the illusion of identity between linguistic units. Particular attention is paid to the classifications of cross-linguistic homonyms and their role in the occurrence of interference errors. It has been established that the greatest difficulty for translators is posed by partial homonyms, whose meanings overlap only fragmentarily, leading to the erroneous transfer of native-language meanings.

The specific features of translating idiomatic expressions that reflect the national and cultural characteristics of linguistic communities and require the use of adaptation or calque strategies are outlined. The problem of rendering non-equivalent vocabulary is analyzed, particularly cultural realities and terms from educational and administrative systems that require a combination of transcription, descriptive translation, and functional substitution.

It is demonstrated that the effective development of translation competence is possible through the systematic application of contrastive analysis, which fosters the development of skills in critically comparing linguistic phenomena and "linguistic" vigilance among future translators. Prospects for further research are seen in the development of practical translation teaching methods aimed at preventing typical interference errors.

Key words: Polish language, Ukrainian language, Ukrainian-Polish translation, cross-linguistic interference, cross-linguistic homonymy, contrastive linguistics, translator competence, translation strategies.

Постановка проблеми. У сучасному освітньому та лінгвокультурному просторі українсько-польські контакти стають дедалі активнішими, що зумовлено багатовіковими підвалинами спільної історії та мовної взаємодії. Сьогодні цей історичний досвід трансформується в нову якість: розвиток стратегічних і культурних зв'язків, плідна співпраця між закладами освіти, розширення академічної мобільності сприяють зростанню інтересу до вивчення польської мови в Україні. У цьому контексті надзвичайно важливою стає підготовка фахівців, які не лише володіють мовою на належному рівні, а й здатні здійснювати

професійний переклад, усвідомлюючи специфіку міжмовних паралелей та відмінностей.

Безумовно, викладання польської мови українським студентам має свої особливості. З одного боку, генетична спорідненість мов полегшує процес навчання, адже студенти швидко засвоюють значну частину словникового складу та граматичних конструкцій. З іншого боку, саме подібність мов часто призводить до помилок, адже носії нерідко автоматично переносять граматичні та лексичні моделі рідної мови на іноземну, що спричиняє інтерференцію.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Цей феномен детально висвітлює у своїх працях А. Кравчук (Кравчук, 2015), окреслюючи характерні помилки українців. Вагомий внесок у розв'язання питання міжмовної омонімії зробили М. Беднаж (Беднаж, 1999; Беднаж, 2000), І. Кононенко (Кононенко, 2012), О. Приймачок (Приймачок, 2006), Г. Чуба (Чуба, 2015), які ґрунтовно вивчили етимологію та структуру омонімічних зв'язків та долучилися до класифікації цих явищ. Важливу роль відіграє пошук дієвих методик, спрямованих на подолання інтерференційних помилок у процесі вивчення польської мови українцями (і навпаки).

Проблема мовної інтерференції набуває особливої ваги в царині перекладознавства, адже фахівець повинен не лише досконало володіти обома системами, а й чітко усвідомлювати їхні диференційні риси. Нехтування такими розбіжностями може призвести до неточностей, викривлення змісту або стилістичних невідповідностей у перекладі.

Метою дослідження є аналіз міжмовної інтерференції на лексико-фразеологічному рівні в межах українсько-польської мовної пари та обґрунтування контрастивного підходу як інструменту вдосконалення перекладацької майстерності.

Ефективне вивчення іноземної мови значною мірою залежить від розуміння її структурної специфіки. Одним із результативних методів дослідження таких особливостей є контрастивний підхід, який передбачає системне зіставлення мовних явищ з метою виявлення їхніх подібностей та відмінностей. Такий аналіз дає можливість визначити потенційні труднощі перекладу й спрогнозувати типові помилки, яких припускаються здобувачі освіти. Порівняння української та польської мов демонструє значну кількість спільних рис, зумовлених їхнім походженням з праслов'янської джерельної основи. Значна кількість лексичних одиниць має подібну фонетичну будову, а для граматичних систем характерна близька структура. Проте за зовнішньою подібністю нерідко приховуються істотні семантичні або функційні відмінності.

У процесі вивчення польської мови українці часто покладаються на знання рідної мови, що, безумовно, дає позитивний ефект, особливо на початковому етапі, однак створює значний ризик помилкового ототожнення лексичних одиниць. Тому контрастивний аналіз є важливим інструментом формування перекладацької компетентності. З огляду на це, у викладацькій практиці важливо фокусувати увагу на міжмовних розбіжностях, ілюструючи їх конкретними прикладами.

Лексичний склад є одним із найбільш динамічних та чутливих рівнів мовної системи, де найчастіше виникають труднощі під час комунікації. Значна кількість схожих за звучанням або написанням лексем створює ілюзію повної ідентичності та зрозумілості. Як наслідок, перекладачі-початківці часто потрапляють у пастку інтерференції, припускаючись помилок через хибне ототожнення значень споріднених слів.

Етимологічною основою міжмовної омонімії у близькоспоріднених мовах часто стає деінтеграція колишньої багатозначності спільного архетипу. Незважаючи на зміни в семантиці, такі лексеми зберігають ідентичну або подібну внутрішню форму, що й створює підґрунтя для негативного мовного трансферу.

Окрему увагу в лінгвістиці привертає міжмовна енантіосемія – явище, коли значення генетично спільних слів еволюціонували до протилежних полюсів. Класичним прикладом є слов'янський корінь на позначення запаху. Якщо в сучасній українській мові лексема *воняти* маркована негативно, то в західнослов'янському ареалі часто зберігає позитивне або нейтральне забарвлення (Етимологічний словник, 1982: 425).

У сучасній славистиці вивчення міжмовних паралелей отримало ґрунтовне висвітлення у праці М. Беднаж (Беднаж, 1999; Беднаж, 2000). Дослідниця виділяє кілька типів омонімічних одиниць, які класифікує за характером семантичних розбіжностей. До першої належать повні міжмовні омоніми, до яких віднесено моносемантичні пари, значення яких у процесі мовного розвитку зазнали повної дивергенції. У межах цієї групи виділено підтип, для якого характерна кардинальна зміна змісту, наприклад, у парах укр. *Держава* (політичний інститут) – пол. *Dzierżawa* (майнова оренда), укр. *Досадний* (прикрий) – пол. *Dosadny* (експресивний, міцний) або укр. *Пухлий* (пухкий) – пол. *Ruchły* (скорий, швидкий), а також підтип з диференціацією референтних сфер, де лексеми зі спільною внутрішньою формою маркують відмінні об'єкти, наприклад: укр. *Живність* (тварини) – пол. *Żywność* (продукти харчування), укр. *Диван* (меблі) – пол. *Dywan* (килим). Другу вагому групу становлять часткові гомогенні омоніми, які виникають внаслідок вторинної номінації та характеризуються вираженою асиметрією лексико-семантичних варіантів полісемантів. Основними механізмами їхнього формування виступають метафоричні та асоціативні перенесення (наприклад, пол. *Tusza* означає огрядність людини, на відміну від укр. *Туша* як тіла тварини, а пол. *Tchórz* набуло значення *боязуз*) та гіперо-

гіпонімічні відношення, коли обсяг поняття в одній мові є значно ширшим (зокрема, пол. *Waż* охоплює номінацію будь-якої змії, тоді як укр. *Вуж* маркує лише конкретний вид). Ще одним прикладом може слугувати лексема пол. *Owad*, яка є родовою назвою для класу комах загалом на відміну від укр. *Овід* (специфічна комаха-паразит) (Беднаж, 1999: 5–6). Саме ця категорія часткової семантичної асиметрії вважається найбільш проблемною для перекладача, оскільки значення слів перетинаються лише в окремих лексико-семантичних варіантах, а ілюзія повної ідентичності часто призводить до помилкового автоматичного перенесення значень з рідної мови.

Такий самий підхід до систематизації лексичних паралелей в українській та польській мовах простежується у працях І. Кононенко. Зокрема, у вступній частині до «Українсько-польського словника міжмовних омонімів та паронімів» авторка пропонує виділити чотири основні типи лексичних одиниць. До першого типу належать слова, які повністю розходяться за своїм значенням (або за всіма значеннями, якщо слово полісемічне), наприклад, укр. *Чашка* (посуд) – пол. *Czaszka* (череп). Другу групу становлять лексеми, які розрізняються лише окремими лексико-семантичними варіантами, наприклад: укр. *Сепарація* та пол. *Separacja*, де значення збігаються лише частково. Третій тип охоплює слова, які належать до одних лексико-семантичних чи тематичних груп, проте позначають різні предмети чи явища, наприклад, укр. *Мотиль* (личинка комахи) – пол. *Motyl* (метелик). Четверту групу складають одиниці, що розходяться передусім за стилістичними характеристиками, пор., нейтр. Укр. *Губа* – розм. Пол. *Gęba*. На особливу увагу заслуговують випадки, коли слову однієї мови відповідає ціла група омонімів, омографів або паронімів, а також термінологічні розбіжності: *гривня* (валюта) – *grzywna* (штраф/сторична вагова одиниця) (Кононенко, Співак, 2008: 6–7).

Зазначені лінгвальні явища мають бути об'єктом прискіпливої уваги під час фахової підготовки філологів. Систематичне вивчення контекстуального функціонування таких одиниць дозволяє виробити «лінгвістичну пильність», необхідну для подолання негативного міжмовного трансферу та гарантування високої якості перекладу. Адже помилкове вживання міжмовних омонімів (як-от пол. *Zaraz*, що означає 'за хвилину, згодом' на відміну від укр. 'у цю мить' (Wielki słownik języka polskiego) може призвести до серйозних комунікативних невдач у професійній сфері.

Не менш складним аспектом у процесі навчання та професійної підготовки майбутніх

філологів є переклад фразеологічних одиниць. Як зазначає Т. Павлінчук, фразеологізми відображають глибинні культурні особливості мовної спільноти, тому їх переклад потребує уважності та іноді додаткового лінгвістичного аналізу для збереження точності значення та стилю оригіналу (Павлінчук, 2022: 42). Специфіка українсько-польського контексту полягає в тому, що структурна близькість мов провокує появу «фразеологічних пасток», тобто часто подібні за формою фразеологічні звороти мають діаметрально протилежні значення, що є класичним прикладом негативної інтерференції. Одним з виразних прикладів є вираз *gryźć ziemię*. В українській мові *гризти землю* означає 'докладати неймовірних зусиль, виявляти завзяття': Землю гризтиму, але не дам їм перемогти. Із синонімічним значенням у польській мові функціонує відповідник *stawać na rżęsach / głowie* (Лексикон польської та української активної фразеології, 2018). Натомість у польській мові фразеологізм *gryźć ziemię* має розмовне значення 'бути мертвим, лежати в могилі': *Gdy Ojciec już dawno gryzie ziemię, a Matka przed laty zjadły zgryzoty, staramy się radzić sobie najlepiej, jak potrafimy* (Wielki słownik języka polskiego). Такі випадки доводять, що перекладач повинен враховувати фразеологічні традиції мови, щоб уникнути грубих змістовних помилок.

Одним із найскладніших завдань є переклад фразеологізмів із виразною культурною конотацією та історичною традицією, оскільки потребує від фахівця вибору між адаптацією (пошуком функційного аналога) та екзотизацією (збереження національного колориту оригіналу). Особливо гостро ця дилема постає під час роботи з етнографічними символами та літературними алюзіями. Наприклад, в українській лінгвокультурі традиційним символом відмови у сватанні є *гарбуз*. Натомість у польському дискурсі аналогічний концепт реалізується через побутову метафору *кошика – dostać kosza*: «*Przyjęcie podarunków oznaczało zgodę na małżeństwo – i praktycznie samo zawarcie związku – odrzucenie zaś było jednoznaczne z dostaniem kosza*» (Wielki słownik języka polskiego).

Під час перекладу українських повістей XIX століття польською мовою автори часто вдаються до адаптації, замінюючи *гарбуз* на *kosz*, оскільки в уяві польського реципієнта слово *dynia* (гарбуз) не має відповідних матримоніальних асоціацій.

Класичним прикладом відмови від адаптації є переклад поеми А. Міцкевича «Пан Тадеуш», виконаний М. Рильським. У польській шляхет-

ській культурі символом відмови була *czarna polewka* (черніна). Незважаючи на наявність в українській мові фразеологізму *дати, піднести гарбуза*, М. Рильський обирає метод калькування: *Вже не одному пану чорну подали юшку* (Рильський, 1975: 106). Ось як сам перекладач обґрунтовує відмову від «гарбуза»: «Чому? Тому що «гарбуз» переніс би дію з литовсько-білоруського шляхетського побуту в українській селянській побут, що було б грубим анахронізмом і порушенням художньої правди» (Рильський, 1975: 74).

Цікавий приклад з культурним підтекстом подає Т. Павлінчук – *trafić pod strzechy*, який неможливо перекласти без втрати змісту. Походження цього виразу пов'язане з рядками А. Міцкевича: «*O, gdybym kiedy ożył tej pociechy, / Żeby te księgi trafiły pod trzechy*». У перекладі М. Рильського ці слова звучать так: «*Коли б до тої я дожив поміхи, / Щоб заблукали ці рядки під стріхи*» (Рильський, 1975: 262). Дослідниця зазначає, що фразеологізація вислову відбулася завдяки метонімії та метафорі, де *стріха* символізує дім і його мешканців, а сам вираз означає здобуття загальнонародної популярності (Павлінчук, 2022). М. Рильський вдається до точного відтворення образу, адже *сільська стріха* буде точним відповідником польського культурного коду.

Однією з найбільш складних проблем у практиці українсько-польського перекладу є відтворення безеквівалентної лексики. Йдеться про лексичні одиниці, які не мають сталих відповідників у мові перекладу через відсутність відповідного поняття або культурного явища в іншому мовному середовищі. Безеквівалентність виникає також між близькоспорідненими мовами, зокрема між українською та польською. Попри спільне слов'янське підґрунтя, тривалий історичний розвиток кожної аналізованої мовної спільноти призвів до формування власної системи назв для етнографічних реалій, традицій, суспільно-політичних інститутів, адміністративної структури, освітнього середовища.

У науковій літературі безеквівалентну лексику зазвичай пов'язують із поняттям реалій – одиниць, які відображають специфічні елементи матеріального та духовного життя певного народу. Саме тому й виникають певні труднощі під час репрезентації таких слів іншою мовою, адже вони виконують не лише номінативну, а й культурно-символічну функцію. Наприклад, польське поняття *Wigilia* охоплює не лише вечерю напередодні Різдва, а цілий комплекс традицій, обрядів та асоціацій, тож його переклад як *Святвечір* не завжди є вичерпним.

Найчастіше безеквівалентність в українсько-польському контексті виявляється в кількох тематичних групах, передусім – у побутових та гастрономічних реаліях. Польські назви страв, як-от *żurek, bigos, pierogi ruskie, barszcz biały*, не мають точних українських відповідників. Адже за найменуванням стоїть не лише рецептура, а й унікальна культурна функція та асоціативне наповнення. З огляду на це, під час відтворення таких одиниць часто використовують поєднання транскрипції та короткого пояснення. Це дає змогу зберегти національний колорит і водночас зробити текст зрозумілим для реципієнта: *żurek* (традиційний суп на житній заквасці), *bigos* (страва з тушкованої капусти з м'ясом та спеціями).

Надзвичайно важливою групою є адміністративно-територіальна лексика. Польські назви *województwo, powiat, gmina* формально мають відповідники в українській мові, однак їхнє змістове наповнення не є цілком тотожним. Наприклад, польська *gmina* функційно близька до української територіальної громади, проте буквальне калькування може спричинити смислові неточності. Схожа проблема виникає з терміном *województwo*, який сприймається в українській традиції як історизм, тоді як у Польщі це сучасна адміністративна одиниця. Подібні асоціації викликає лексема *gmina*. Отже, у таких випадках перекладач повинен враховувати не лише мовні еквіваленти, а й реальний суспільно-політичний контекст.

В умовах активізації освітніх контактів між Україною та Польщею особливої ваги набуває точність перекладу термінології. Окрему групу становить безеквівалентна лексика, пов'язана з освітньою системою та академічною ієрархією. Назви рівнів освіти та наукових звань, як-от *licencjat, doktor habilitowany*, формально мають відповідники в українській мові, проте умови їх здобуття та статус у наукових середовищах обох країн не збігаються. Наприклад, замість адаптації *бакалаврат* для *licencjat*, доцільно вживати термін *лиценціат* (перший рівень вищої освіти в Польщі). Для ступеня *doktor habilitowany* варто зберегти оригінальну назву – *доктор габілітований*, оскільки це підкреслює специфіку процедури габілітації, яка відсутня в сучасній системі України. Такий підхід дозволяє уникнути штучного прирівнювання різних за змістом статусів і гарантує юридичну достовірність документів.

У перекладацькій практиці для подолання безеквівалентності застосовується кілька основних стратегій. Одними з найпоширеніших є транскрипція та транслітерація, які дають змогу зберегти національно-культурну специфіку слова. Ці прийоми

важливі в художніх текстах, де необхідно відтворити автентичну атмосферу та колорит. Наприклад, назви традиційних польських свят, як-от *Andrzejki* доцільно передавати як *Анджейки*, за потреби супроводжуючи їх стислим коментарем. Іншою поширеною стратегією є описовий переклад, коли значення лексеми розкривається через розгорнуту характеристику. Такий підхід використовується в різних типах текстів, зокрема наукових та публіцистичних, де головною метою є точність та зрозумілість інформації. Важливим інструментом є також функційна заміна – підбір відповідника, що виконує аналогічну роль у мові перекладу. Проте цей метод потребує особливої обережності, оскільки надмірна адаптація може призвести до втрати національно-культурної особливості або викривлення змісту. У сучасному перекладознавстві підкреслюється доцільність комбінування різних стратегій залежно від типу тексту, комунікативної мети та очікувань реципієнта.

Отже, відтворення безеквівалентної лексики в українсько-польській мовній парі є складним процесом. Незважаючи на близьку спорідненість обох мовних систем, ця праця вимагає не лише високої мовної компетенції, а й глибокого розуміння культурного, історичного та соціального контексту. Саме здатність фахівця гнучко поєднувати різні підходи – від збереження автентичної форми до її функційної адаптації – визначає якість результату та рівень адекватності відтворення тексту.

Висновки. У статті доведено, що генетична близькість української та польської мов є не лише чинником, який полегшує навчання, а й важливим джерелом міжмовної інтерференції. Найбільш уразливими в цьому аспекті є лексичний і фразеологічний рівні, де зовнішня подібність форм часто приховує глибокі семантичні, стилістичні або функційні розбіжності.

Аналіз основних типів міжмовної омонімії та семантичної асиметрії дозволив виявити зони перекладацького ризику, серед яких особливе місце належить енантісемії як складному прояву смислової полярності. Визначено, що фразеологічні одиниці становлять окрему зону підвищеної складності, оскільки їх переклад потребує врахування культурного підтексту. Особливу увагу приділено проблемі відтворення безеквівалентної лексики; обґрунтовано доцільність застосування різних стратегій її перекладу залежно від типу тексту та комунікативної мети.

У результаті дослідження доведено, що використання контрастивного аналізу сприяє формуванню навичок критичного зіставлення мовних явищ та «лінгвістичної» пильності майбутніх перекладачів.

Перспективи подальших розвідок пов'язані з розробленням практичних методик навчання перекладу, спрямованих на запобігання типовим інтерференційним помилкам.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Беднаж М. Із спостережень над польсько-українськими міжмовними омонімами. *Вісник Запорізького державного університету*. Серія : Філологічні науки. Запоріжжя : ЗДУ, 1999. № 2. С. 5–8.
2. Беднаж М. Польсько-українська міжмовна омонімія : дис. ... канд. філол. наук. : 10.02.17 – порівняльно-історичне та типологічне мовознавство. Київ, 2000. 188 с.
3. Етимологічний словник української мови : у 7 т. / АН УРСР, Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні ; за ред. О. С. Мельничука. Київ : Наукова думка, 1982. Т. 1 : А–Г. 632 с.
4. Кононенко І. Українська та польська мови: контрастивне дослідження. Warszawa : Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, 2012. 804 с.
5. Кононенко В. І., Кононенко І. В. Контрастивна граматики української та польської мов: навч. посіб. Київ : Вища шк., 2006. 391 с.
6. Кононенко І., Співак О. Українсько-польський словник міжмовних омонімів і паронімів / за ред. І. Кононенко. Київ : Вища школа, 2008. 343 с.
7. Кравчук А. Польська мова. Граматика з вправами. Підручник для вищих навчальних закладів. К. : Фірма «ІНКОС», 2015. 454 с.
8. Лексикон польської та української активної фразеології: словник / Р. Тимошук, В. Сосновський, М. Яскот, Ю. Ганюшко; за ред. В. Сосновського, М. Яскота. Варшава : Bel Studio, 2018. 310 с. URL : <https://svc2.ulif.org.ua/Lexicon/>
9. Міцкевич А. Пан Тадеуш, або Останній наїзд на Литві / А. Міцкевич. Вибрані твори : у 2 т. : пер. М. Рильського. Київ : Державне видавництво художньої літератури, 1955. Т. 2. 280 с.
10. Павлінчук Т. Особливості перекладу фразеологічних одиниць із польської мови на українську. *Українська полоністика*. 2022. Т. 20. С. 41–52. URL : <https://eprints.zu.edu.ua/41393/1/7.pdf>
11. Приймачок О., Каращук Г. Українсько-польська лексична омонімія: критерії та ступені міжмовної омонімічності. *Волинь філологічна: текст і контекст* : зб. наук. праць. Луцьк : РВВ «Вежа», 2006. Вип. 1. С. 107–114.
12. Рильський М. Мистецтво перекладу : статті, виступи, нотатки. Київ : Рад. письменник, 1975. 343 с.
13. Чуба Г. Міжмовна омонімія як джерело помилок при вивченні української мови студентами-поляками. *Теорія і практика викладання української мови як іноземної*. 2015. Вип. 11. С. 90–96. URL :
14. Wielki słownik języka polskiego PAN / Instytut Języka Polskiego PAN; за ред. Piotra Źmigrodzkiego [Електронний ресурс]. URL : <https://wsjp.pl>

REFERENCES

1. Bednash M. (1999) Iz sposterezen nad polsko-ukrainskymy mizhmovnymy omonimamy. [Observations on Polish-Ukrainian cross-linguistic homonyms] *Visnyk Zaporizkoho derzhavnoho universytetu. Seriya : Filolohichni nauky. Zaporizhzhia : ZDU.* 2. 5–8. [in Ukrainian].
2. Bednash M. (2000) *Polsko-ukrainska mizhmovna omonimiia [Polish-Ukrainian cross-linguistic homonymy] : dys. ... kand. filol. nauk. : 10.02.17 – porivnialno-istorychne ta typolohichne movoznavstvo.* Kyiv. 188. [in Ukrainian].
3. *Etymolohichniy slovnyk ukrainskoi movy (1982) [Etymological Dictionary of the Ukrainian Language] : u 7 t. / AN URSSR, In-t movoznavstva im. O. O. Potebni ; za red. O. S. Melnychuka.* Kyiv : Naukova dumka. T. 1 : A–H. 632. [in Ukrainian].
4. Kononenko I. (2012) *Ukrainska ta polska movy: kontrastyvne doslidzhennia. [The Ukrainian and Polish Languages: A Contrastive Study]* Warszawa : Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego. 804. [in Ukrainian].
5. Kononenko V. I., Kononenko I. V. (2006) *Kontrastyvna hramatyka ukrainskoi ta polskoi mov [A Comparative Grammar of the Ukrainian and Polish Languages]: navch. posib.* Kyiv : Vyshcha shk. 391. [in Ukrainian].
6. Kononenko I., Spivak O. (2008) *Ukrainsko-polskyi slovnyk mizhmovnykh omonimiv i paronimiv [Ukrainian-Polish Dictionary of Interlingual Homonyms and Paronyms] / za red. I. Kononenko.* Kyiv : Vyshcha shkola. 343. [in Ukrainian].
7. Kravchuk A. (2015) *Polska mova. Hramatyka z vpravamy. [Polish. Grammar with Exercises]* Pidruchnyk dlia vyshchykh navchalnykh zakladiv. K. : Firma «INKOS». 454. [in Ukrainian].
8. *Leksykon polskoi ta ukrainskoi aktyvnoi frazeolohii : slovnyk (2018) [A Lexicon of Polish and Ukrainian Active Phraseology: A Dictionary] / R. Tymoshuk, V. Sosnovskyyi, M. Yaskot, Yu. Hanoshenko; za red. V. Sosnovskoho, M. Yaskota.* Varshava : Bel Studio. 310. URL : <https://svc2.ulif.org.ua/Lexicon/>. [in Ukrainian].
9. Mitskevych A. (1955) *Pan Tadeush, abo Ostannii naizd na Lytvi [Pan Tadeusz, or The Last Raid on Lithuania] / A. Mitskevych. Vybrani tvory : u 2 t. : per. M. Rylskoho.* Kyiv : Derzhavne vydavnytstvo khudozhnoi literatury, 1955. T. 2. 280. [in Ukrainian].
10. Pavlinchuk T. (1922) *Osoblyvosti perekladu frazeolohichnykh odynyts iz polskoi movy na ukrainsku. [Features of translating idiomatic expressions from Polish into Ukrainian]* *Ukrainska polonistyka.* T. 20. 41–52. URL : <https://eprints.zu.edu.ua/41393/1/7.pdf>. [in Ukrainian].
11. Prymachok O., Karashchuk H. (2006) *Ukrainsko-polska leksychna omonimiia: kryterii ta stupeni mizhmovnoi omonimichnosti. [Ukrainian-Polish lexical homonymy: criteria and degrees of cross-linguistic homonymy]* *Volyn filolohichna: tekst i kontekst : zb. nauk. prats.* Lutsk : RVV «Vezha». 1. 107–114. [in Ukrainian].
12. Rylskyy M. (1975) *Mystetstvo perekladu : statti, vystupy, notatky. [The Art of Translation: Articles, Speeches, and Notes]* Kyiv : Rad. pismennyk. 343. [in Ukrainian].
13. Chuba H. (2015) *Mizhmovna omonimiia yak dzherelo pomylok pry vyvchenni ukrainskoi movy studentamy-poliakamy. [Cross-linguistic homonymy as a source of errors among Polish students learning Ukrainian]* *Teoriia i praktyka vykladannia ukrainskoi movy yak inozemnoi.* 11. 90–96. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Timvum_2015_11_14. [in Ukrainian].
14. *Wielki słownik języka polskiego PAN [The Great Dictionary of the Polish Language by the Polish Academy of Sciences] / Instytut Języka Polskiego PAN ; za red. Piotra Żmigrodzkiego [Elektronnyi resurs].* URL: <https://wsjp.pl>. [in Polish].

Дата першого надходження статті до видання: 04.03.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 25.03.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 19.05.2026

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

